

यस्माद्देहोपाधिकोऽयमात्मनोजन्मादिसंसारभ्रमः तस्मादुपाधिनिवृत्तौमुच्यतइतिसदृष्टांतमाह घटइति यथापुराघटोपाधेःपूर्वमिवपुनर्घटेभिन्ने
तदंतर्वर्त्यवकाशःआकाशएवस्याद्यथा एवंदेहेमृतेतत्त्वज्ञानेनलीनेसति ॥ ५ ॥ ज्ञानेनलयंभावयितुंमायाकृतमात्मनोदेहाद्युपाधिसंबंधप्रकारमा
ह मनइति मनआत्मनोदेहादीन्सृजति तच्चमनोमायांसृजति ततोमायाद्युपाधिसमुदायाज्जीवस्यसंसृतिर्नवस्तुतः ॥ ६ ॥ एतदेवसदृष्टांतमाहसा
धेन स्नेहेति दीपस्यज्योतिषः दीपत्वंज्वालारूपःपरिणामः तत्रतैलस्थानीयंकर्म तदधिष्ठानीयमनः वर्तिस्थानीयोदेहः अग्निसंयोगस्थानीयश्चै
तन्याध्यासः दीपस्थानीयःसंसारइतियोज्यम् देहकृतः देहनिबंधनः यद्वा देहकृतोमनसः नचात्मनः ॥ ७ ॥ अतोदीपवत्संसारएवनश्यति नत्वा
त्माज्योतिर्वदित्याह नेति ननुतत्रप्रतीयमानःआत्माकुतइत्यतआह यइति व्यक्ताव्यक्तयोःस्थूलसूक्ष्मदेहयोःपरःअन्यः अतःस्वयंज्योतिः परत्वं

घटेभिन्नेयथाऽकाशआकाशःस्याद्यथापुरा॥एवंदेहेमृतेजीवोब्रह्मसंपद्यतेपुनः॥ ५॥ मनःसृजतिवैदेहानुणा
न्कर्माणिचात्मनः॥ तन्मनःसृजतेमायांततोजीवस्यसंसृतिः॥ ६॥ स्नेहाधिष्ठानवर्त्यग्निसंयोगोयावदीयते॥
ततोदीपस्यदीपत्वमेवंदेहकृतोभवः॥ रजःसत्वतमोवृत्त्याजायतेऽथविनश्यति॥ ७॥ नतत्रात्मास्वयंज्योति
र्योव्यक्ताव्यक्तयोःपरः॥ आकाशइवचाधारोध्रुवोऽनंतोपमस्ततः॥ ८॥ एवमात्मानमात्मस्थमात्मनैवामृश
प्रभो॥ बुद्ध्याऽनुमानगर्भिण्यावासुदेवानुचिंतया॥ ९॥ चोदितोविप्रवाक्येननत्वांधक्ष्यतितक्षकः॥ मृत्यवो
नोपधक्ष्यंतिमृत्यूनांमृत्युमीश्वरम्॥ १०॥ अहंब्रह्मपरंधामब्रह्माहंपरमंपदम्॥ एवंसमीक्षन्नात्मानमात्मन्या
धायनिष्कले॥ ११॥

प्रपंचयति आकाशइवेति आधारोदेहादेःप्रपंचस्य ध्रुवोनिर्विकारः नास्त्यंतउपमाचयस्यसोऽनंतोपमः
ततोविभुः॥ ८॥ अतस्त्वमेवंचिंतयेत्याह एवमिति आत्मस्थंदेहाद्युपाधिस्थितम् आमृशविचारय अनुमानगर्भिण्याद्रष्टृदृश्यान्वयव्यतिरेकयु
क्तया॥ ९॥ एवंचसतित्वांतक्षकोनदहेदित्याह चोदितइति तत्रहेतवः मृत्यवइति मृत्युहेतवः॥ १०॥ विमर्शप्रकारंदर्शयन्तक्षकादर्शनंदर्शय
तिद्वाभ्याम् योऽहंसब्रह्मैव यद्ब्रह्मतदहमेवेतिसमीक्षन् तत्राहंब्रह्मेतिभावनयाजीवस्यशोकादिनिवृत्तिः ब्रह्माहमितिभावनयाचब्रह्मणःपारोक्ष्य
निवृत्तिर्भवतीतिव्यतिहारोदर्शितः निष्कलेनिरुपाधौ आत्मनिब्रह्मणि॥ ११॥